

**MULTIDIMENSIONĀLĀS SOCIĀLĀ KAPITĀLA
SKALAS 2. VERSIJAS (MSCS V2) KONVERĢENTĀS
PAMATOTĪBAS PĀRBAUDE**
*Convergent Validity of the Second Version of the Multidimensional
Social Capital Scale (MSCS V2)*

Ieva Zariņa

Rīgas Stradiņa universitāte, Latvija

Sanita Šuriņa

Rīgas Stradiņa universitāte, Latvija

Viktorija Perepjolkina

Rīgas Stradiņa universitāte, Latvija

Abstract. *Studies show that social capital has a positive effect on a person's mental health and subjective well-being. Recently, a second version of the Multidimensional Social Capital Scale (MSCS V2) has been developed in Latvia.*

The aim of this study is to verify the psychometric properties of the MSCS V2 and to investigate its relationship to self-reported measures of loneliness and subjective well-being. Data was collected online between June 11th and October 3rd, 2021. Participants (N=353, aged between 18 and 80 years (M = 41.8, SD = 13.18), 87% females and 13% males) in addition to the MSCS V2 were asked to complete the UCLA Loneliness Scale Version 3, the Satisfaction with Life Scale (SWLS), and the Scale of Positive and Negative Experience (SPANE). The results show: the Cronbach alpha of the MSCS V2 scales meets the scientific requirements ranged from .73 to .90; Corrected Item-Total Correlations for all MSCS V2 scales are acceptable ranged from .53 – .81 and reaction indexes fall within the range of 2.67 to 4.48; a statistically significant negative association between the MSCS V2 scales and the UCLA Loneliness scale; statistically significant positive association between the MSCS V2 scales and the SWLS; statistically significant positive association between the MSCS V2 scales and the SPANE.

The convergent validity of the scale was demonstrated by negative correlations with self-reported loneliness and positive correlations with subjective well-being measures.

Keywords: *convergent validity, loneliness, psychometric properties, social capital, subjective well-being.*

Ievads

Introduction

Sociālais kapitāls (SK) ir ārējs resurss, ko indivīds vai sabiedrība iegūst attiecībās ar citiem indivīdiem un sociālajām grupām, un to raksturo sociālā iesaistīšanās, sociālā uzticēšanās, piederības izjūta, uztvertais sociālais atbalsts un

savstarpējā sadarbība (Ehsan, Klaas, Bastianen, & Spini, 2019). Pētījumos ir novērota SK pozitīvā saistība ar mentālo veselību (Chan et al., 2021; Salehi, Ehrlich, Kendall, & Sav, 2018; Magson, Craven, & Bodkin-Andrews, 2014) un subjektīvo labizjūtu (Portela, Neira, & Salinas-Jiménez, 2012). Savukārt starp SK un vientulības izjūtu ir atklāta negatīva saistība (Bai, Wang, Shao, Qin, & Hu, 2021; Nyqvist, Victor, Forsman, & Cattán, 2016). Kā arī SK ir nozīmīga loma uz veselības uzvedības paradumiem (Hao, Shao, & Huang, 2021; Lin et al., 2020; Chuang, Huang, Tseng, Yen, & Yang, 2015).

Pamatojoties uz SK teorētisko modeli (Šuriņa un Mārtinsone, 2020), tika izveidota pirmā Multidimensionāla sociālā kapitāla skalas (MSCS) versija un veikta MSCS sākotnējā novērtēšana (Šuriņa, Mārtinsone, Perepjolkina un Ozerska, 2021). Tā kā MSCS aptvēra tikai SK kognitīvo dimensiju, tad bija nepieciešams pārskatīt aptaujas pantu formulējumus un pilnveidot MSCS. Tādējādi tika izstrādāta MSCS V2 un veikta tās validēšana (Šuriņa, Maķevica, Ozerska, Zariņa un Grate, 2021). Nākamais pētījuma posms, kas ir aprakstīts šajā rakstā, ir MSCS V2 konverģentās pamatotības pārbaude ar vientulības izjūtas skalas un subjektīvās labizjūtas skalas rādītājiem.

MSCS V2 ir konstruēta balstoties uz sistemātiskā pārskata rezultātā izveidoto SK modeli (Šuriņa un Mārtinsone, 2020), kas sastāv no trīs SK veidiem: piesaistošais SK (*bonding*), savienojošais SK (*bridging*) un sasaistošais SK (*linking*). Savukārt katrs SK veids ietver divas dimensijas: kognitīvo (*cognitive*) un strukturālo (*structural*) (Šuriņa un Mārtinsone, 2020). Atbilstoši SK veidam un tā dimensijām tika izdalīti sekojoši SK veidojošie elementi (Šuriņa u.c., 2021): 1) *sociālā uzticēšanās*, kas ir gatavība paļauties uz citas personas, grupas vai sistēmas rīcību, kas nākotnē radīs pozitīvu rezultātu (Krueger & Meyer-Lindenberg, 2019), ietverot sevī *uzticēšanos tuviniekiem* (piesaistošā SK kognitīvā dimensija), *vispārējo uzticēšanos* (savienojošā SK kognitīvā dimensija) un *institucionālo uzticēšanos* (sasaistošā SK kognitīvā dimensija); 2) *uztvertais sociālais atbalsts*, kas atspoguļo sociālo attiecību uztverto pieejamību un piemērotību (Eagle, Hybels, & Proeschold-Bell, 2018), ietverot sevī *uztverto atbalstu no tuviniekiem* (piesaistošā SK kognitīvā dimensija) un *uztverto atbalstu no paziņām* (savienojošā SK kognitīvā dimensija); 3) *piederības izjūta* (savienojošā SK kognitīvā dimensija), kas ir personīga iesaiste sistēmā vai vidē, izjūtot sevi kā sistēmas vai vides neatņemamu sastāvdaļu (Hagerty & Patusky, 1995); 4) *sociālās attiecības ar tuvākajiem cilvēkiem* (piesaistošā SK strukturālā dimensija), kuras raksturo komunikācija, piekļuve noderīgai informācijai un attiecību uzturēšana, to kvalitāte un savstarpējais atbalsts, kas sniedz emocionālu gandarījumu (Amati, Meggiolaro, Rivellini, & Zaccarin, 2018; Levasseur, Richard, Gauvin, & Raymond, 2010).

Ja sociālajās attiecībās ir ievērojams kvantitātes vai kvalitātes trūkums, tad rodas neatbilstība starp indivīda vēlamu un faktisko sociālās mijiedarbības līmeni un rezultātā indivīds piedzīvo vientulības izjūtu, kas ir sāpīga un nepatīkama

pieredze (Perlman & Peplau, 1998). Pētījuma rezultāti par SK saistību ar vientulības izjūtu atklāj, ka sociālas attiecības, sociālā līdzdalība un uzticēšanās ir negatīvi saistīti ar vientulības izjūtu (Bai et al., 2021), bet reta sociālo kontaktu pieejamība ar draugiem, vāja piederības izjūta un zema vispārējā uzticēšanās ir riska faktori vientulībai (Nyqvist et al., 2016).

Savukārt, ja indivīdam ir pieejamas sociālās attiecības, tas pozitīvi ietekmē mentālo un fizisko veselību, veicinot indivīda labizjūtu (Amati et al., 2018). Subjektīvā labizjūta sastāv no dažādiem savstarpēji saistītiem psiholoģiskās labklājības aspektiem kā, piemēram, uzticēšanās un piederības izjūta (Su, Tay, & Diener, 2014). Subjektīvā labizjūta ir personisko pozitīvo un negatīvo emocionālo reakciju uztvere un pieredze, kā arī specifiski kognitīvi novērtējumi par apmierinātību ar dzīvi (Diener, Lucas, & Oishi, 2002). Pētījumi atklāj pozitīvu saistību starp subjektīvās labizjūtas rādītājiem un tādiem SK elementiem kā dalība sociālajos tīklos un sociālā uzticēšanās (Portela et al., 2012), piederības izjūta (Theurer & Wister, 2009) un institucionālā uzticēšanās (Portela et al., 2012; Hudson, 2006), kā arī kopumā SK pieejamību indivīdam var pozitīvi saistīt ar subjektīvo labizjūtu (Portela et al., 2012).

Šī pētījuma mērķis ir MSCS V2 skalu psihometrisko rādītāju un konverģentās pamatotības pārbaude ar vientulības izjūtas un subjektīvās labizjūtas skalu rādītājiem. Tika izvirzīts viens pētījuma jautājums: Kādi ir MSCS V2 skalu psihometriskie rādītāji? Kā arī piecas hipotēzes: H1: Pastāv negatīva statistiski nozīmīga saistība starp MSCS V2 skalas Sociālas attiecības rādītājiem un vientulības izjūtas skalas rādītājiem; H2: Pastāv negatīva statistiski nozīmīga saistība starp MSCS V2 skalas Vispārējā uzticēšanās rādītājiem un vientulības izjūtas skalas rādītājiem; H3: Pastāv negatīva statistiski nozīmīga saistība starp MSCS V2 skalas Piederības izjūta rādītājiem un vientulības izjūtas skalas rādītājiem; H4: Pastāv pozitīva statistiski nozīmīga saistība starp MSCS V2 skalu rādītājiem un subjektīvās labizjūtas novērtēšanas Dzīves apmierinātības aptaujas rādītājiem; H5: Pastāv pozitīva statistiski nozīmīga saistība starp MSCS V2 skalu rādītājiem un subjektīvās labizjūtas novērtēšanas Pozitīvas un negatīvas pieredzes skalu rādītājiem.

Metode

Method

Dalībnieki. Pētījumā piedalījās 353 pieaugušie Latvijas iedzīvotāji vecumā no 18 līdz 80 gadiem ($M = 41.8$, $SD = 13.18$), 87% sievietes un 13% vīrieši.

Instrumentārijs.

Multidimensionālā sociālā kapitāla skala 2. versija (MSCS V2) (Šuriņa u.c., 2021). To veido sešas skalas: Institucionālā uzticēšanās, Uztvertais sociālais atbalsts no paziņām, Uztvertais sociālais atbalsts un uzticēšanās tuviniekiem, Sociālas attiecības, Vispārējā uzticēšanās un Piederības izjūta. Skalu pantus veido

apgalvojumi, kuri tika novērtēti Likerta skalā no 1 līdz 5 (1 = pilnībā nepiekrītu, 2 = drīzāk nepiekrītu, 3 = ne piekrītu, ne nepiekrītu, 4 = drīzāk piekrītu, 5 = pilnībā piekrītu).

UCLA vientulības skala (The University of California, Los Angeles (UCLA) Loneliness Scale, Version 3, Russell, 1996) latviešu valodā, kuras adaptācija notika šī pētījuma ietvaros ($\alpha = .93$). UCLA vientulības skala latviešu valodā sastāv no 20 jautājumiem, no kuriem 10 ir formulēti pozitīvi un 10 formulēti negatīvi (1 = gandrīz nekad, 4 = ļoti bieži).

Dzīves apmierinātības aptauja (Satisfaction with Life Scale, SWLS, Diener, Emmons, Larsens & Griffin, 1999; adaptāciju latviešu valodā veica Maļceva, 2017), kas sastāv no 5 apgalvojumiem, kuri tika novērtēti Likerta skalā no 1 līdz 7 (1 = Pilnībā nepiekrītu, 7 = pilnībā piekrītu).

Pozitīvas un negatīvas pieredzes skala (Scale of Positive and Negative Experience, SPANE, Diener & Biswas-Diener, 2009; adaptāciju latviešu valodā veica Maļceva, 2017), kas sastāv no 12 emociju vērtējumiem, kas tika novērtēti Likerta skalā no 1 līdz 5 (1 = ļoti reti vai nekad, 5 = ļoti bieži vai vienmēr).

Procedūra. Dati tika ievākti tiešsaistē anketēšanas platformā www.visidati.lv laika posmā no 2021. gada 11. jūnija līdz 2021. gada 3. oktobrim.

Datu apstrāde. Dati tika apstrādāti IBM SPSS Statistics 27 datu apstrādes programmā. MSCS V2 skalu psihometrisko rādītāju noteikšanai tika aprēķināti skalu Kronbaha alfas rādītāji, skalu pantu reakcijas un diskriminācijas indeksi. Starpskalu korelācijas tika aprēķinātas, izmantojot Spīrmena korelācijas koeficientu.

Rezultāti Results

Lai atbildētu uz pētījuma jautājumu, tika aprēķināti MSCS V2 skalu psihometriskie rādītāji. (sk. 1. tabulu).

1. tabula. *Multidimensionālās sociālā kapitāla skalas 2. versijas pantu psihometriskie rādītāji (autoru veidots)*

Table 1 *Psychometric properties of scale the MSCS V2 items (created by the authors)*

Skalas un panti	RI	DI	Kronbaha α
F1 Institucionālā uzticēšanās			.87
V14.1 Uzticēšanās saimai	2.69	.76	
V14.2 Uzticēšanās valdībai	2.71	.76	
V14.3 Uzticēšanās tiesu sistēmai	2.94	.70	
V14.4 Uzticēšanās ziņu medijiem	2.67	.65	
V14.5 Uzticēšanās pašvaldībai	3.01	.59	
V14.6 Uzticēšanās policijai	3.38	.53	
V14.7 Uzticēšanās veselības aprūpes sistēmai	3.49	.54	
F2 Uztvertais sociālais atbalsts no paziņām			.90

<i>V12.5 Manu paziņu vidū ir cilvēki, kas vienmēr ir gatavi man palīdzēt iespēju robežās</i>	4.03	.79	
<i>V12.3 Manu paziņu vidū ir cilvēki, kas grūtā brīdī spētu mani emocionāli atbalstīt</i>	4.01	.80	
<i>V12.4 Manu paziņu vidū ir cilvēki, kas varētu mani uzklaut un saprast</i>	4.03	.81	
<i>V12.1 Manu paziņu vidū ir cilvēki, kas palīdzētu, ja man rastos finansiālas grūtības</i>	3.86	.70	
<i>V12.2 Manu paziņu vidū ir cilvēki, kas spētu palīdzēt ar profesionālu padomu, ja būtu tāda nepieciešamība</i>	4.27	.68	
F3 Uztvertais sociālais atbalsts un uzticēšanās tuviniekiem			.87
<i>V5.1 Es uzticos saviem tuvākajiem cilvēkiem</i>	4.22	.61	
<i>V5.2 Es vienmēr varu paļauties uz saviem tuvākajiem cilvēkiem</i>	4.18	.65	
<i>V6.3 Es zinu, ka grūtā brīdī mani tuvākie cilvēki mani emocionāli atbalstīs</i>	4.33	.76	
<i>V6.4 Man ir saprotošas un atbalstošas attiecības ar tuvākajiem cilvēkiem</i>	4.29	.75	
<i>V6.2 Es zinu, ka man ir tuvākie cilvēki pie kā vērsties pēc padoma</i>	4.37	.72	
F4 Sociālas attiecības			.78
<i>V9.7 Ja nav iespējams tikt klātienē, es sazinos ar saviem tuvākajiem cilvēkiem pa tālruni vai izmantojot internetu</i>	4.48	.62	
<i>V9.4 Es patstāvīgi uzturu kontaktus ar sev tuvākajiem cilvēkiem</i>	4.35	.63	
<i>V9.8 Mani tuvākie cilvēki gandrīz vienmēr (pārsvarā) ir pieejami komunikācijai ar mani</i>	4.39	.62	
F5 Vispārējā uzticēšanās			.73
<i>V10.4 Es varu uzticēties saviem paziņām</i>	3.15	.59	
<i>V10.1 Vairumam cilvēku var uzticēties</i>	2.96	.53	
<i>V10.3 Es varu uzticēties saviem kolēģiem</i>	3.43	.56	
F6 Piederības izjūta			.80
<i>V11.1 Es jūtos piederīgs savai pilsētai, apkaimē, novadam vai kopienai</i>	3.69	.67	
<i>V11.2 Es jūtos piederīgs sabiedrībai kopumā</i>	3.63	.67	

Piezīme. N = 353. Reakcijas indeka (RI) optimālās robežas 1.4 – 4.2. Diskriminācijas indeksa (DI) optimālās robežas .2 – .8.

Visi MSCS V2 skalu pantu diskriminācijas indeksi kopumā atbilst zinātnē pieņemtajiem psihometriskajiem rādītājiem un atrodas pieņemtajās robežās. Arī vairums reakcijas indeksi atbilst psihometriskajiem kritērijiem, kas norāda uz līdzsvarotību starp pantu abu polu atbildēm. Ar izņēmumu reakcijas indeksi ir paaugstināti skalas F3 Uztvertais sociālais atbalsts un uzticēšanās tuviniekiem pantiem V6.2 (RI = 4.37), V6.3 (RI = 4.33), V6.4 (RI = 4.29) un skalas F4 Sociālas attiecības skalas pantiem V9.4 (RI = 4.35), V9.7 (RI = 4.48) un V9.8 (RI = 4.39), kas norāda uz atbilžu asimetrisko sadalījumu (Raščevska, 2005). Izvērtējot pantu saturu tika pieņemts lēmums atstāt šos pantus, kā arī to rādītāji ir skaidrojami ar izlases specifiku. Visi MSCS V2 skalu Kronbaha alfas koeficienti iekļaujas robežās no .73 līdz .90, kas liecina par pieņemami augstu pantu iekšējo saskaņotību.

Lai pārbaudītu MSCS V2 konverģento pamatotību un izvirzītās hipotēzes, tika noteiktas SK rādītāju saistības ar vientulības skalas un subjektīvās labizjūtas skalu rādītājiem (sk. 2. tabulu).

2. tabula. Spīrmena korelācijas koeficientu rādītāji starp MSCS V2 skalām un UCLA vientulības skalu, Dzīves apmierinātības aptauju un Pozitīvas un negatīvas pieredzes skalu (autoru veidots)

Table 2 Spearman's correlation coefficients for properties between the MSCS V2 scales and the UCLA Loneliness Scale, the SWLS scale and the SPANE scale (created by the authors)

<i>MSCS V2</i>	<i>F1</i>	<i>F2</i>	<i>F3</i>	<i>F4</i>	<i>F5</i>	<i>F6</i>
<i>UCLA vientulības skala</i>	-.18**	-.46**	-.34**	-.34**	-.46**	-.32**
<i>SWLS</i>	.30**	.38**	.28**	.28**	.40**	.25**
<i>SPANE</i>	.22**	.33**	.27**	.27**	.33**	.24**

*Piezīme. N=353. **Korelācija statistiski nozīmīga pie .01 (divpusēja). F1= Institucionālā uzticēšanās; F2= Uztvertais sociālais atbalsts no paziņām; F3= Uztvertais sociālais atbalsts un uzticēšanās tuviniekiem; F4= Sociālas attiecības; F5= Vispārējā uzticēšanās; F6= Piederības izjūta.*

Spīrmena korelācijas analīze starp visām MSCS V2 skalām (F1, F2, F3, F4, F5, F6) un UCLA vientulības skalu uzrāda statistiski nozīmīgas negatīvas saistības. Līdz ar to izvirzītās hipotēzes H1, H2, H3 tika apstiprinātas. Vidēji ciešas saistības vērojamas starp UCLA vientulības skalu un SK skalām F2 Uztvertais sociālais atbalsts no paziņām un F5 Vispārējā uzticēšanās ($r_s = .46$, $p < .01$), vājas starpskalu saistības vērojamas ar SK skalām F3 Uztvertais sociālais atbalsts un uzticēšanās tuviniekiem, F4 Sociālas attiecības un F6 Piederības izjūta (robežās no $r_s = -.32 < .01$ līdz $r_s = -.34$ $p < .01$). Ļoti vāja saistība konstatēta starp SK skalu F1 Institucionālā uzticēšanās ($r_s = -.18$, $p < .01$) un UCLA vientulības skalu (Cohen, 2013).

Spīrmena korelācijas analīze uzrāda statistiski nozīmīgas pozitīvas saistības starp visām MSCS V2 skalām (F1, F2, F3, F4, F5, F6) un subjektīvās labizjūtas skalu Dzīves apmierinātības aptauja. Izvirzītā hipotēze H4 tika apstiprināta. Vidēji cieša saistība vērojama starp SK skalu F5 Vispārējā uzticēšanās ($r_s = .40$, $p < .01$), bet pārējās saistības starp SK skalām un subjektīvās labizjūtas skalu Dzīves apmierinātības aptauja ir vājas (robežās no $r_s = .25 < .01$ līdz $r_s = .38$, $p < .01$) (Cohen, 2013).

Arī starp subjektīvās labizjūtas novērtēšanas Pozitīvas un negatīvas pieredzes skalu un visiem MSCS V2 skalu (F1, F2, F3, F4, F5, F6) rādītājiem konstatētas statistiski nozīmīgas pozitīvas korelācijas. Izvirzītā hipotēze H5 tika apstiprināta. Visas konstatētās saistības starp SK skalām un Pozitīvas un negatīvas pieredzes skalu ir vājas (robežās no $r_s = .22 < .01$ līdz $r_s = .33$, $p < .01$) (Cohen, 2013).

Diskusija **Discussion**

Analizējot pantu reakcijas indeksu rādītājus, tika konstatēts, ka divos pantos skalā Uztvertais sociālais atbalsts un uzticēšanās tuviniekiem, tie ir paaugstināti. Tā kā šie panti raksturo attiecības ar tuvākajiem cilvēkiem, tad paaugstinātos rezultātus varētu skaidrot ar pētāmās izlases pieejamību tuvajiem cilvēkiem un izjusto atbalstu. Arī skalas Sociālas attiecības trīs pantiem vērojami paaugstināti reakcijas indeksi. Panta V9.7 (*Ja nav iespējams tikt klātienē, es sazinos ar saviem tuvākajiem cilvēkiem pa tālruni vai izmantojot internetu*) reakcijas indeksa augsto robežu varētu skaidrot ar Latvijā un citviet pasaulē pētījuma laikā esošajiem Covid-19 pandēmijas klātienē kontaktēšanās ierobežojumiem, tādējādi personiskā saziņa ar tuviniekiem intensīvāk tiek kompensēta caur attālinātu saziņu (Brown & Greenfield, 2021). Iespējams, konstruējot pantus, bija jāiekļauj arī negatīvi formulēti panti, lai izvairītos no respondentu automātiskas piekrišanas apgalvojumiem (Rašcevska, 2005).

Iegūtās saistības starp MSCS V2 skalu rādītājiem un vientulības izjūtas skalas un labizjūtas skalu rādītājiem ir statistiski nozīmīgas un loģiskas. Sociālā iesaistīšanās un sociālo kontaktu biežums ar tuviniekiem un draugiem ir saistīts ar zemāku vientulības izjūtu (Luhmann & Hawkey, 2016). Pavadot vairāk laika mijiedarbojoties ar citiem, cilvēki jūtas laimīgāki, un būtiska ir gan attiecību kvantitāte, gan kvalitāte (Sun, Harris, & Vazire, 2020). Svarīga loma, lai veidotu sociālās attiecības un lai arī tās būtu atbalstošas, ir SK elementam sociālā uzticēšanās (Nyqvist et al., 2016). Arī subjektīvo labizjūtu lielā mērā nosaka sociālā uzticēšanās (Portela et al., 2012), kā arī piederības izjūta (Su et al., 2014). Starp MSCS V2 skalu Vispārējā uzticēšanās un subjektīvās labizjūtas skalu SWLS vērojama cieša saistība, kas arī citā pētījumā ir izcelta kā viena no ciešākajām (Portela et al., 2012). Tomēr ļoti vāja saistība vērojama starp MSCS V2 skalu Institucionālā uzticēšanās un vientulības skalu. Pazeminātu institucionālās uzticēšanās tendenci iespējams skaidrot ar indivīda negatīvu pieredzi, kas varētu būt iegūta dzīves laikā personiskās attiecībās ar kādu no institūcijām (Hudson, 2006), vai arī plašāku pieredzi, piemēram, piedzīvojot totalitāro politisko režīmu (Rapolienė & Aartsen, 2021). Līdz ar to, iegūtā pieredze var veicināt indivīda pašaušanos vairāk uz ciešām homogēnām grupām (Realo, Allik, & Greenfield, 2008), mazinot uzticēšanos makro līmenī. Starpskalu saistības kopumā ir saskaņā ar citu pētījumu rezultātiem par SK elementu saistību ar vientulības izjūtu (Bai et al., 2021; Nyqvist, et al., 2016) un subjektīvās labizjūtas (Portela et al., 2012; Theurer & Wister, 2009) rādītājiem.

Pie pētījuma ierobežojumiem jāmin pētījuma izlases neviendabīgums dzimuma proporcijās, kur dominē sievietes īpatsvars, kā arī datu ievākšanas laikā esošie Covid-19 pandēmijas klātienē kontaktēšanās ierobežojumi.

Secinājumi ***Conclusions***

Pētījuma mērķis bija MSCS V2 skalu psihometrisko rādītāju un konverģentās pamatotības pārbaude. Šajā pētījuma posmā ir konstatēts, ka MSCS V2 skalu psihometrisko rādītāju rezultāti atbilst zinātnē pieņemtajām psihometriskajām prasībām. Skalu iekšējās saskaņotības rādītāji liecina par pieņemami augstu ticamību visās MSCS V2 skalās. Savukārt MSCS V2 skalu pantu diskriminācijas indeksi un reakcijas indeksi atbilst psihometriskiem kritērijiem.

Pētījumā izvirzītās hipotēzes apstiprinājās. Kā tika prognozēts, tad rezultāti uzrāda negatīvas statistiski nozīmīgas saistības starp vientulības izjūtas skalu rādītājiem un MSCS V2 skalu rādītājiem: Sociālas attiecības (H1), Vispārējā uzticēšanās (H2) un Piederības izjūta (H3). Iegūtie rezultāti ir saskaņā ar apskatīto teoriju un pētījumiem, ka SK pieejamība ir negatīvi saistīta ar vientulības izjūtu. Dzīves apmierinātības aptaujas rādītāji (H4) un Pozitīvas un negatīvas pieredzes skalas rādītāji (H5) uzrādīja pozitīvas statistiski nozīmīgas saistības starp visiem MSCS V2 skalu rādītājiem, norādot, ka sociālās attiecības ir ārējs resurss, kas vairo indivīda subjektīvo labizjūtu.

Saistības starp SK skalu rādītājiem un vientulības izjūtas un subjektīvās labizjūtas skalu rādītājiem ir statistiski nozīmīgas un kopumā atbilst teorijai un citu pētījumu rezultātiem, kas apstiprina MSCS V2 konverģento pamatotību.

Nākotnē būtu nozīmīgi papildināt MSCS V2 konverģentās pamatotības pārbaudi, apskatot SK skalu rādītāju saistības ar anomijas skalas rādītājiem, veicot izpēti viendabīgākā izlasē un laikā, kad nav klātienē socializēšanās ierobežojumi.

Summary

MSCS V2 has been developed based on the theoretical model of social capital (Šuriņa un Mārtinsone, 2020). Development and validation of MSCS V2 have been completed in the previous stage of the study (Šuriņa u.c., 2021). This article describes the continuation of the study, and the aim was to verificate the psychometric properties of the MSCS V2 and investigate its relationship to self-reported measures of loneliness and subjective well-being. Data were collected from 353 participants ranging in age from 18 to 80 years ($M = 41.8$, $SD = 13.18$), with 87% of females and 13% of males. In addition to the MSCS V2 participants were asked to complete the UCLA Loneliness Scale Version 3, the SWLS, and the SPANE. Results show acceptable high internal consistency (Cronbach's alpha ranged from .73 to .90) for MSCS V2 scales. Corrected Item-Total Correlation (CITC = .53 – .81) and reaction indexes (the range of 2.67 to 4.48) are acceptable for all MSCS V2 scales. The convergent validity of the scale was demonstrated by statistically significant negative correlations with self-reported loneliness and

statistically significant positive correlations with subjective well-being measures. Convergent validity of the MSCS V2 was approved by very low to moderately strong correlations (ranging from $r_s = -.18$, $p < .01$ to $r_s = .46$, $p < .01$). In the future, it would be important to complement the MSCS V2 testing of convergent validity by looking at the associations between the SC scales properties and the anomie scale properties, by conducting study in a more homogeneous sample and at a time without restrictions on face-to-face socialization.

Pateicības Acknowledgment

Pētījuma autores izsaka pateicību Rīgas Stradiņa universitātei par iespēju īstenot pētījumu SAM 8.2.3. projekta “Pārvaldības procesu pilnveide un studiju programmu satura modernizācija Rīgas Stradiņa universitātē” (Nr.8.2.3.0/18/A011) vertikāli integrētā projekta “Psiholoģiskā palīdzība un pašpalīdzība” ietvaros.

Literatūras saraksts References

- Amati, V., Meggiolaro, S., Rivellini, G., & Zaccarin, S. (2018). Social relations and life satisfaction: the role of friends. *Genus*, 74(1). DOI:10.1186/s41118-018-0032-z
- Bai, Z., Wang, Z., Shao, T., Qin, X., & Hu, Z. (2021). Association between social capital and loneliness among older adults: a cross-sectional study in Anhui Province, China. *BMC Geriatrics*, 21(1). DOI:10.1186/s12877-020-01973-2
- Brown, G., & Greenfield, P.M. (2021). Staying connected during stay-at-home: Communication with family and friends and its association with well-being. *Human Behavior and Emerging Technologies*, 3(1), 147–156. DOI:10.1002/hbe2.246
- Cohen, B.H. (2013). *Explaining Psychological Statistics* (4th ed.) [E-book]. Wiley.
- Chan, S.M., Chung, G.K.K., Chan, Y.H., Woo, J., Yeoh, E.K., Chung, R.Y.N., Wong, S.Y.S., Marmot, M., Lee, R.W.T., & Wong, H. (2021). The mediating role of individual-level social capital among worries, mental health and subjective well-being among adults in Hong Kong during the COVID-19 pandemic. *Current Psychology*. Published. DOI:10.1007/s12144-021-02316-z
- Chuang, Y.C., Huang, Y.L., Tseng, K.C., Yen, C.H., & Yang, L.H. (2015). Social Capital and Health-Protective Behavior Intentions in an Influenza Pandemic. *PLOS ONE*, 10(4), e0122970. DOI:10.1371/journal.pone.0122970
- Diener, E., Emmons, R.A., Larsen, R.J., & Griffin, S. (1985). The Satisfaction With Life Scale. *Journal of Personality Assessment*, 49(1), 71–75. DOI:10.1207/s15327752jpa4901_13
- Diener, E., Lucas, R.E., & Oishi, S. (2002). Subjective well-being: The science of happiness and life satisfaction. In C.R. Snyder & S.J. Lopez (Eds.), *Handbook of positive psychology* (pp. 63–73). Oxford University Press. DOI:10.1007/978-94-007-0753-5_2905
- Diener, E., Wirtz, D., Tov, W., Kim-Prieto, C., Choi, D. W., Oishi, S., & Biswas-Diener, R. (2009). New Well-being Measures: Short Scales to Assess Flourishing and Positive and Negative Feelings. *Social Indicators Research*, 39, 247–266. DOI:10.1007/s11205-009-9493-y

- Eagle, D.E., Hybels, C.F., & Proeschold-Bell, R.J. (2018). Perceived social support, received social support, and depression among clergy. *Journal of Social and Personal Relationships, 36*(7), 2055–2073. DOI:10.1177/0265407518776134
- Ehsan, A., Klaas, H.S., Bastianen, A., & Spini, D. (2019). Social capital and health: A systematic review of systematic reviews. *SSM - Population Health, 8*, 100425. DOI:10.1016/j.ssmph.2019.100425
- Hagerty, B.M.K., & Patusky, K. (1995). Developing a Measure Of Sense of Belonging. *Nursing Research, 44*(1), 9-13. DOI:10.1097/00006199-199501000-00003
- Hao, F., Shao, W., & Huang, W. (2021). Understanding the influence of contextual factors and individual social capital on American public mask wearing in response to COVID-19. *Health & Place, 68*, 102537. DOI:10.1016/j.healthplace.2021.102537
- Hudson, J. (2006). Institutional Trust and Subjective Well-Being across the EU. *Kyklos, 59*(1), 43–62. DOI:10.1111/j.1467-6435.2006.00319.x
- Krueger, F., & Meyer-Lindenberg, A. (2019). Toward a Model of Interpersonal Trust Drawn from Neuroscience, Psychology, and Economics. *Trends in Neurosciences, 42*(2), 92–101. DOI:10.1016/j.tins.2018.10.004
- Levasseur, M., Richard, L., Gauvin, L., & Raymond, M. (2010). Inventory and analysis of definitions of social participation found in the aging literature: Proposed taxonomy of social activities. *Social Science & Medicine, 71*(12), 2141–2149. DOI:10.1016/j.socscimed.2010.09.041
- Lin, C., Imani, V., Majd, N. R., Ghasemi, Z., Griffiths, M. D., Hamilton, K., Hagger, M. S., & Pakpour, A. H. (2020). Using an integrated social cognition model to predict COVID-19 preventive behaviours. *British Journal of Health Psychology, 25*(4), 981–1005. DOI:10.1111/bjhp.12465
- Luhmann, M., & Hawkley, L. C. (2016). Age differences in loneliness from late adolescence to oldest old age. *Developmental Psychology, 52*(6), 943–959. DOI:10.1037/dev0000117
- Magson, N.R., Craven, R.G., & Bodkin-Andrews, G. (2014). Measuring Social Capital: The Development of the Social Capital and Cohesion Scale Scale and the Associations between Social Capital and Mental Health. *Australian Journal of Educational and Developmental Psychology, 202–216*. Retrieved from <https://eric.ed.gov/?id=EJ1041672>
- Nyqvist, F., Victor, C.R., Forsman, A.K., & Cattan, M. (2016). The association between social capital and loneliness in different age groups: a population-based study in Western Finland. *BMC Public Health, 16*(1). DOI:10.1186/s12889-016-3248-x
- Perlman, D., & Peplau, L.A. (1998). Loneliness. *Encyclopedia of Mental Health, 571–581*. Retrieved from <https://peplau.psych.ucla.edu/wp-content/uploads/sites/141/2017/07/Perlman-Peplau-98.pdf>
- Portela, M., Neira, I., & Salinas-Jiménez, M.D.M. (2012). Social Capital and Subjective Wellbeing in Europe: A New Approach on Social Capital. *Social Indicators Research, 114*(2), 493–511. DOI:10.1007/s11205-012-0158-x
- Rapolienė, G., & Aartsen, M. (2021). Lonely societies: low trust societies? Further explanations for national variations in loneliness among older Europeans. *European Journal of Ageing, 16*(1). DOI:10.1007/s10433-021-00649-z
- Raševska, M. (2005). *Psiholoģisko testu un aptauju konstruēšana un adaptācija*. Rīga: RaKa
- Realo, A., Allik, J., & Greenfield, B. (2008). Radius of Trust. *Journal of Cross-Cultural Psychology, 39*(4), 447–462. DOI:10.1177/0022022108318096
- Russell, D. W. (1996). UCLA Loneliness Scale (Version 3): Reliability, Validity, and Factor Structure. *Journal of Personality Assessment, 66*(1), 20–40. DOI:10.1207/s15327752jpa6601_2

- Salehi, A., Ehrlich, C., Kendall, E., & Sav, A. (2018). Bonding and bridging social capital in the recovery of severe mental illness: a synthesis of qualitative research. *Journal of Mental Health*, 28(3), 331–339. DOI:10.1080/09638237.2018.1466033
- Su, R., Tay, L., & Diener, E. (2014). The Development and Validation of the Comprehensive Inventory of Thriving (CIT) and the Brief Inventory of Thriving (BIT). *Applied Psychology: Health and Well-Being*, 6(3), 251–279. DOI:10.1111/aphw.12027
- Sun, J., Harris, K., & Vazire, S. (2020). Is well-being associated with the quantity and quality of social interactions? *Journal of Personality and Social Psychology*, 119(6), 1478–1496. DOI:10.1037/pspp0000272
- Šuriņa, S., & Mārtinsone, K. (2020). Conceptualization of social capital in cross-sectional design studies: rapid review of literature. *society. integration. education. Proceedings of the International Scientific Conference*, 7, 177. DOI:10.17770/sie2020vol7.4973
- Šuriņa, S., Mārtinsone, K., Perepjolkina, V., & Ozerska, I. (22.04.2021.). Sociālā kapitāla indikatoru saistība ar spēju adaptēties Covid-19 pandēmijas apstākļos. [Mutisks referāts]. *7.Starptautiskā zinātniski praktiskā konference VESELĪBA UN PERSONĪBAS ATTĪSTĪBA: STARPDISCIPLINĀRA PIEEJA*, Rīga, Latvija.
- Šuriņa, S., Maķevica, D., Ozerska, I., Zariņa I., & Grate, E. (15.10.2021.). Sociālā kapitāla izvērtēšanas instrumenta izveide. [Mutisks referāts]. *Zinātniskā konference "Psihologa profesionālā darbība un pētījumi praksei"*, Rīga, Latvija.
- Theurer, K., & Wister, A. (2009). Altruistic behaviour and social capital as predictors of well-being among older Canadians. *Ageing and Society*, 30(1), 157–181. DOI:10.1017/s0144686x09008848